

KHẢO SÁT VIỆC THỰC HIỆN QUY ĐỊNH VỀ BÁN THUỐC KÊ ĐƠN TẠI CÁC NHÀ THUỐC TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ QUY NHƠN NĂM 2022

Võ Hồng Phong¹, Lê Cảnh Sơn¹, Từ Thị Vinh¹

¹Sở Y tế tỉnh Bình Định

TÓM TẮT NGHIÊN CỨU

Đặt vấn đề: Thuốc có vai trò rất quan trọng trong việc điều trị bệnh. Tuy nhiên thực trạng bán thuốc kê đơn khi không có đơn là rất phổ biến tại các cơ sở bán lẻ thuốc. Việc sử dụng thuốc không đúng cách hoặc tự ý mua thuốc để sử dụng đã gây ra những hậu quả ảnh hưởng đến sức khỏe cũng như kéo dài thời gian điều trị, gia tăng tỷ lệ tử vong, tăng chi phí điều trị,...

Mục tiêu nghiên cứu:

1. Mô tả thực trạng kiến thức và thực hành bán thuốc kê đơn của người bán thuốc tại các nhà thuốc trên địa bàn thành phố Quy Nhơn năm 2022;
2. Mô tả một số yếu tố liên quan đến việc thực hiện quy định về bán thuốc kê đơn tại các nhà thuốc trên địa bàn thành phố Quy Nhơn năm 2022.

Đối tượng và phương pháp nghiên cứu: Đối tượng nghiên cứu (NC): 181 người bán thuốc (NBT) tại 116 nhà thuốc tư nhân trên địa bàn thành phố Quy Nhơn. Thời gian NC: Từ tháng 04/2022 - 11/2022. Phương pháp NC: Mô tả cắt ngang.

Kết quả: Có 71,3% người bán thuốc (NBT) biết cả 03 quy định về xây dựng các quy trình bán thuốc; thực hiện các quy định về hướng dẫn, tư vấn cho người mua và quyền được thay thế thuốc khi bán thuốc kê đơn (BTKĐ). Chỉ có 2,8% NBT trả lời đúng cả 03 nội dung liên quan đến thực hành BTKĐ; không có NBT nào trả lời đúng cả 05 nội dung liên quan đến việc sử dụng và quản lý đơn thuốc khi BTKĐ. 100% NBT đã từng BTKĐ khi không có đơn; Chỉ có 1,7% NBT từ chối BTKĐ khi không có đơn; NBT đã có thái độ tích cực khi gặp đơn thuốc có thông tin không đủ theo quy định kê đơn (58,6% không bán thuốc; 35,4% liên hệ với bác sĩ kê đơn; 5,5% tư vấn khách hàng gặp bác sĩ kê đơn); Có 1,7% NBT không biết cách phân biệt thuốc kê đơn và thuốc không kê đơn; 42,5% NBT thường xuyên thực hiện việc tư vấn tác dụng phụ của thuốc và cách xử trí khi BTKĐ; 80,6% NBT có thực hiện việc lưu đơn thuốc. NBT có tham gia các lớp tập huấn về dược, có tỷ lệ thực hiện việc tư vấn cho khách hàng cao gấp 2,1 lần với OR=2,1, 95% CI: (1,100-4,125) và $p < 0,05$; NBT được đào tạo về “Tiêu chuẩn thực hành tốt bán lẻ thuốc”, có tỷ lệ thực hiện việc tư vấn cho khách hàng cao gấp 3,8 lần với OR=3,8, 95% CI: (1,237-11,794) và $p < 0,05$.

Kết luận: Việc thực hiện các quy định về BTKĐ của 181 NBT tại 116 nhà thuốc trên địa bàn thành phố Quy Nhơn là không cao; NBT có tham gia các lớp tập huấn về dược, được đào tạo về “Tiêu chuẩn thực hành tốt bán lẻ thuốc”, có tỷ lệ thực hiện việc tư vấn cho khách hàng cao hơn. Bốn nguyên nhân chính mà NBT vẫn thực hiện việc BTKĐ khi không có đơn là: Thói quen và nhu cầu của khách hàng; Lợi ích kinh tế của nhà thuốc; Sự cạnh tranh giữa các nhà thuốc; Việc thiếu kiến thức và sự chủ quan của NBT.

Kiến nghị: Ngành Y tế tổ chức các lớp tập huấn về dược; tuyên truyền cho cộng đồng về những tác hại của việc tự mua thuốc kê đơn khi không có đơn thuốc của bác sĩ; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc thực hiện các quy định về bán thuốc kê đơn. khuyến khích NBT tham dự lớp đào tạo “Tiêu chuẩn thực hành tốt bán lẻ thuốc” và các lớp tập huấn về dược sau khi đã được cấp chứng chỉ hành nghề./.